

ZIELONE 7dni

jestemy (eko)logiczni

Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej

16 września 2021 r. przypada 34. rocznica podpisania Protokołu montrealskiego (PM) w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO) i w tym dniu jest obchodzony na całym świecie Międzynarodowy Dzień Ochrony Warstwy Ozonowej. W tym roku motto brzmi: „Montreal Protocol – keeping us, our food and vaccines cool”.

Protokół montrealcki to globalne porozumienie w sprawie ochrony warstwy ozonowej Ziemi, co czyni go jednym z najbardziej udanych dotychczasowych porozumień środowiskowych. Zjednoczone globalne wysiłki, na rzecz stopniowego wycofywania substancji zubożających warstwę ozonową oznaczają, że obecnie dziura w warstwie ozonowej goi się, co z kolei chroni ludzkie zdrowie, gospodarkę i ekosystemy. Jednak Protokół Montrealski robi o wiele więcej – na przykład spowalnia zmiany klimatyczne i pomaga zwiększyć efektywność energetyczną w sektorze chłodniczym, co przyczynia się do bezpieczeństwa żywnościowego.

Wiele substancji niszczących warstwę ozonową ociepla klimat, więc porozumienie już spowolniło zmiany klimatyczne. Poprawka z Kigali do protokołu montrealckiego ma przynieść jeszcze większe korzyści dla klimatu. Zgodnie z poprawką narody zobowiązały się do wycofania wodorofluorowęglowodórów (HFC). Choć HFC nie uszkadzają warstwy ozonowej, te chłodziwa są silnymi gazami cieplarnianymi. Oczekuje się, że ograniczenie ich stosowania, jak uzgodniono, pozwoli uniknąć globalnego wzrostu temperatury o 0,4°C do końca stulecia, przy jednoczesnej ochronie warstwy ozonowej.

Poprawka z Kigali daje również szansę na poprawę efektywności energetycznej w sektorze chłodniczym. Nowa innowacja zastępująca HFC daje możliwość przepro-

jektowania klimatyzacji i chłodnictwa tak, aby zużywały mniej energii, co pozwala na rozszerzenie komfortowego chłodzenia i wydajności łańcucha chłodniczego bez zwiększania wpływu na klimat. Połączenie zmniejszenia zużycia HFC i poprawy wydajności łańcucha chłodniczego, szczególnie w gospodarkach rozwijających się, będzie również przeciwdziałać utracie żywności.

Około jedna trzecia całej żywności produkowanej na świecie, jest tracona lub marnowana każdego roku, głównie z powodu braku dostępu do łańcuchów chłodniczych. Straty i marnotrawstwo żywności to miliardy dolarów rocznie. Nie tylko marnuje się cenne zasoby, takie jak ziemia, woda i energia, ale także generuje około 8 procent wszystkich gazów cieplarnianych rocznie na całym świecie.

W raporcie Protokołu Montrealskiego stwierdzono, że wskutek działań podejmowanych w ramach Protokołu, od 2000 r. następuje stopniowe odradzanie się warstwy ozonowej Ziemi w tempie 1-3% w ciągu 10 lat. Doprowadzi to do powrotu stężeń ozonu w stratosferze nad północną półkulą Ziemi do pierwotnego stanu już w 2030 r., nad półkulą południową do 2050 r., a nad regionami polarnymi do 2060 r. Wycofanie 99% SZWO w ramach Protokołu montrealckiego skutecznie pomogło w ograniczeniu wzrostu efektu cieplarnianego poprzez udaremnienie emisji 135 miliardów ton równoważnika CO₂ w okresie od 1990 r. do 2010 r. Ponadto naukowcy stwierdzili, że dziura ozonowa nad Antarktydą jest coraz mniejsza, a stężenia chloru pochodzącego z SZWO w atmosferze osiągnęły maksimum ok. 2000 r. i następnie wskutek działań podjętych w PM zaczęły spadać. Oczekuje się, że ok. 2050 r. ich poziom powróci do poziomu z 1980 r.

Przy założeniu wdrożenia przez wszystkie kraje świata Poprawek z Kigali (obecnie to 134 kraje), będzie można uniknąć wzrostu o 0,2-0,4°C do 2100 r. średniej temperatury na Ziemi spowodowanej emisją HFC.

Źródło: <https://ozone.unep.org>

Zgłoś NIELEGALNE odpady

Widzisz wysypisko śmieci w pobliskim lesie? A może nagły wzrost ilości transportów ciężarowych jakie zaczęły przyjeżdżać na teren nieruchomości położonych z dala od zabudowy mieszkalnej, w okolicy lasów, miejscach rzadko uczęszczanych i nieużytkowanych terenów przemysłowych oraz pojawienie się na ich terenie różnego rodzaju beczek i pojemników? Zgłoś to Inspekcji Ochrony Środowiska

W ostatnich latach nasila się zjawisko porzucania odpadów przez nieuczciwe podmioty gospodarujące odpadami. Odpady nielegalnie deponowane są na terenach leśnych, wyrobiskach poeksploatacyjnych, opuszczonych terenach przemysłowych.

W związku z tym Główny Inspektor Ochrony Środowiska ostrzega właścicieli gruntów oraz magazynów przeznaczonych pod wynajem przed działalnością oszustów. Firmy wynajmują magazyny i inne nieruchomości pod pozorem legalnej działalności i gromadzą tam odpady bez wiedzy właściciela, a po wypełnieniu obiektu zaprzestają działalności i znikają, pozostawiając problem właścicielowi.

Zgodnie z ustawą o odpadach, posiadacz odpadów jest obowiązany do ich niezwłocznego usunięcia z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania. W przypadku, gdy nie uda się odnaleźć podmiotu, który zdeponował nielegalnie odpady, obowiązek usunięcia odpadów spoczywa na właścicielu nieruchomości, który musi

ponieść całkowity koszt ich utylizacji.

Ograniczone zaufanie oraz rzetelna analiza umów i osób z którymi je zawieramy, mogą zaoszczędzić sporych kłopotów finansowych. Jednocześnie Główny Inspektor Ochrony Środowiska apeluje do wszystkich, aby uważnie obserwowali swoje najbliższe otoczenie i niezwłocznie informowali Policję oraz Inspekcję Ochrony Środowiska o podejrzeniu nielegalnego postępowania z odpadami lub niezgodnego z prawem korzystania ze środowiska.

W celu ułatwienia zgłaszania tego rodzaju nielegalnej działalności na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska został stworzony specjalny interaktywny formularz, który w sposób łatwy i sprawny umożliwia zgłoszenie np. nielegalnego składowiska odpadów. Wystarczy wskazać lokalizację danego miejsca i dodać krótki opis danego zgłoszenia (ewentualnie zamieszczając do niego zdjęcie). Zgłoszenia można dokonać również w sposób anonimowy.

Wszystkie zgłoszenia dokonane elektronicznie trafiają bezpośrednio do Departamentu Zwalczenia Przemysłowości Środowiskowej, który po ich dokładnej analizie podejmuje decyzję o dalszych działaniach w sprawie.

Pamiętajmy o odpowiedzialności za nasze dobro wspólne jakim jest środowisko – dzięki wspólnym działaniom organów ochrony środowiska oraz obywateli chronimy je i razem ograniczmy negatywne skutki działalności mafii śmieciowej.

red.

GRZYBOBRANIE

Sezon na grzyby w pełni. Pod dębami, brzożami czy modrzewiami lubią ukrywać się podgrzybki, kozłarze i borowiki. Za to w sosnowym lesie z pewnością znajdziemy maślaki. Kurki nie są zbyt wymagające i mogą rosnąć dosłownie wszędzie. Jednak jak zbierać grzyby, by nie znaleźć ich trujących odpowiedników?

Grzyby są owocnikami wyrastającymi z grzybni, która znajduje się w ściółce i wierzchniej warstwie gleby. Grzybnia jest najważniejszą częścią grzyba, pozostaje ona w stałym współzwiązku z korzeniami drzew leśnych, dzięki którym może ona prawidłowo się rozwijać. Dlatego należy przestrzegać kilku ważnych zasad, które pozwolą ochronić grzybnię przed uszkodzeniem oraz zapewnią jej dalszy wzrost.

Wykręcać czy lepiej wycinać?

Pamiętajmy, aby nie niszczyć grzybni, ponieważ w takim wypadku nikt inny nie znajdzie w tym miejscu więcej grzybów. Dlatego najlepiej jest wycinać grzyby ostrym nożem tuż przy ziemi. Miejsce po grzybie powinno się przykryć ściółką, aby grzybnia bez potrzeby nie wysychała.

Kiedy i gdzie zbierać?

Optymalnym terminem pojawiania się

grzybów jest połowa lata i jesień. Wtedy, przy sprzyjającej temperaturze i po opadach deszczu następuje wysyp grzybów. Grzyby lubią ciepło i deszcz, nie tolerują natomiast zimnych nocy. Gdzie ich szukać? Podgrzybki spotkamy praktycznie wszędzie – w lasach sosnowych, liściastych i mieszanych. Podgrzybki lubią podłoże trawiaste z wilgotnym posykiem. Jeśli wybierając się na grzyby, chcemy znaleźć borowiki, warto ich szukać pod sosnami i świerkami. Kozłarze lubią lasy liściaste i mieszane, znajdziemy je pod topolami, brzożami, osikami i grabami.

Zasady bezpiecznego grzybobrania

* Zbieraj tylko te grzyby, co do których jesteś pewien.

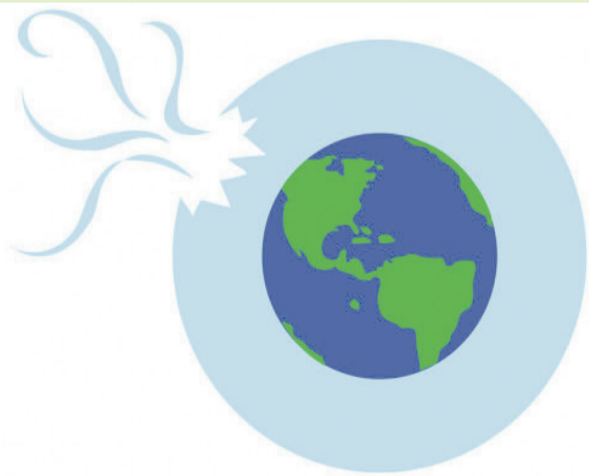
* Zbieraj wyłącznie grzyby wyrosnięte i dobrze wykształcone. Młode owocniki, bez wykształconych cech danego gatunku, stanowią najczęstszą przyczynę tragicznych pomyłek.

* Zbieraj grzyby do koszyków bądź pojemników przepuszczających powietrze. Nigdy nie korzystaj z reklamówek foliowych powodujących zaparowanie grzybów i przyspieszających ich psucie.

* Nigdy nie zbieraj grzybów rosnących w rowach, na skraju lasu oraz w okolicach będących skupiskiem odpadów, ponieważ grzyby wchłaniają ze swego otoczenia metale ciężkie i inne zanieczyszczenia.

* Nie zbieraj i nie niszcz grzybów trujących. Wiele z tych gatunków jest pod ochroną i stanowi część ekosystemu.

red.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach